

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

АР-м И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Лъэныкъо зэфэшъхьафхэм алъытэсыгъэх

Тигъэзет макъэ къызэригъэлугъагъэу, Адыгэ Республикэм ихэбзэихъухъэ орган — Парламентым изичэзыу я 50-рэ зэхэсыгъо тыгъуасэ, бэдзэогъум и 28-м, Мыекъуапэ щыкӀуагъ. Ащ илофшӀэн мэфэ жьоркышхом зэрэтефагъэм емылӀытыгъэу, яшъыпкъэу лӀоф ашӀэным фэхъазырхэу народым илӀыкӀохэр иплалӀэм ехъулӀэу къэзэрэуӀоигъагъэх. Гъэтхэ зэхэсыгъохэмкӀэ мыр аужырэу зэрэщытыгъэр, депутатхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо плалӀэ ащ зэрэщагъэнэфагъэр хэбгъэкӀыжъхэмэ, ыпӀэкӀэ Парламентым илӀэгъэ зэхэсыгъохэм бэшхокӀэ атекӀыштыгъэп плӀоми хъушт: Адыгэ Республикэм ищылакӀэ илъэныкъо зэфэшъхьафхэм алъытэсырэ законопроектхэм, Парламентым иунашъохэм япроектхэм, федеральнэ законопроектхэм, нэмыкӀ зигъо лӀофыгъохэм ахэплӀагъэх.

ШӀэны зэрэхъугъэу, ащ илофшӀэн къеблӀэгъагъэх, хэлэжагъэх ренэу зыцӀэ къетлорэ къэралыгъо хэбзэ лӀэшхъэтетхэр: Адыгэ Республикэм и Президент, федеральнэ инспектор шъхьалӀэу Адыгеим щыӀэр, Премьер-министрэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, суд ыкӀи правэухъумэкӀо органхэм япашхэр, нэмыкӀхэу рагъэблӀэгъагъэхэр.

Парламентым илофшӀэн хабзэ зэрэщытыгъэу, повесткэм ипроектэу къагъэхъазырыгъэр депутатхэм аухэсыгъ ыкӀи ащ ыгъэнэфэрэ экӀлӀыкӀуакӀэм тетэу лӀофшӀэныр рагъэжагъ. Депутатхэм нахъ пасэу атыгъэгъэ упчӀэхэм яджэуапхэу Адыгэ Республикэм и Правительствэ къышагъэхъазыры-

гъэхэм атегушӀыгъэнымкӀэ зэхэсыгъор рагъэжъэгъагъ. Зыр республикэм ит еджаплӀэхэр 2010-2011-рэ илъэсыкӀэ еджэгъум зэрэфытырагъэпсыхъажъыхэрэм, ятӀонэрэр сабый зилӀэхэм кӀэлӀцӀыкӀу ыгъыплӀэхэм чӀыплӀэ щытыгъэным изытет яхьылӀэгъагъэх. АхэмкӀэ шӀагъэу щыӀэхэм къатегушӀылагъ гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрэкӀэ министрэм игуадзэу Надежда Кабановар. Сабый ыгъыплӀэхэмкӀэ кӀыныгъохэр зэрэщыӀэхэр ыкӀи охътэ кӀэ-кӀым ахэр зэшӀопхынхэ плъэкӀынэу зэрэщымытыр хагъэунафӀыкӀыгъ. Мы лӀофым чэзыур зынэсым АР-м и Президенту ТхьакӀушынэ Аслъан гушӀыӀэр аӀихи, сабый ыгъыплӀэхэр нахъыбэ шӀыгъэнхэмкӀэ

къалэу Мыекъуапэ щызэрэхъэрэ лӀофыгъохэм депутатхэр ащигъэгъозагъ, бэшхо темышӀэу сабый ыгъыплӀитӀу джыри къалэм къышчызӀуахын зэралӀэкӀыштыр хигъэунафӀыкӀыгъ.

Зэхэсыгъом депутатхэр законопроект пшӀыкӀуй щыхэплӀагъэх, апэрэ еджэгъум телӀытэгъагъэхэм ащышчыбэ еджэгъуитӀумкӀэ аштагъ. Президентыр ахэм акӀэтхагъ, гъэ-

зетхэм къызыхаутыхэкӀэ, кӀуачӀэ ялӀэ хъушт. Адрэхэм джыри лӀоф адашӀэжъышт, ятӀонэрэ еджэгъум фагъэхъазырыштых.

Мы зэхэсыгъом депутатхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо плалӀэ щагъэнэфагъ. Унашъоу ашӀыгъэм къызэрэщилорэмкӀэ, бэдзэогъум и 30-м къышчыублагъэу лӀоныгъом и 30-м нэсырэ плалӀэм къыхиубытэу, лӀэжапкӀэ ратызэ Къэралыгъо Советым — Хасэм лӀоф щызы-

шӀэхэрэм чэзыу-чэзыоу загъэпсэфышт. ШӀэны зэрэхъугъэмкӀэ, ошӀэ-дэмышӀэ лӀофыгъо горэ къыкъомыкӀмэ, а плалӀэм Парламентым изэхэсыгъохэр зэхашхэрэп.

Мы мафэм депутатхэр нэмыкӀ лӀофыгъохэми щахэплӀагъэх. Нахъ игъэкӀотыгъэу ыужкӀэ ахэм гъэзетеджэхэр ащыдгъэгъозэштых.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриӀэу лӀоф зеришӀэрэм, Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс ихэхъоныгъэ илахышхо зэрэхишӀыхъэрэм, Мыекъопэ районым иобщественнэ щылакӀэ чанэу зэрэхэлажъэрэм афэшӀ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль фагъэшъошагъ Галда Нелли Михаил ыпхъум.

ПшъэдэкӀыжъ арагъэхъышт

ГазыпкӀэмкӀэ чӀыфабэ зэралӀыным пӀае зиунэхэм якӀоллӀэрэ трубэхэр паупкӀыгъэ абонентхэу Изын ямыӀэу ахэр пызышӀэжыгъэхэр ыкӀи газыр зытыгъухэрэр къыхэгъэщыгъэнхэм ыкӀи ахэм ялӀофхэр правэухъумэкӀо органхэм алъыгъэ-лӀэсыгъэнхэм пӀае ООО-у «Адыгрегионгазым» ащ фэдэ унагъохэр ренэу еуплӀэкӀу.

НахъыбэмкӀэ ащ фэдэ пышӀэжыплӀэхэр ежъхэм алашхъэкӀэ агъэпсых. Ахэр агъэцакӀэхэ зыхъукӀэ газыр къызри-кӀырэм ыпкӀэ кӀыкӀэу гъэстыныпхъэр къязытырэ организацием чӀэнагъэ зэрэрагъэшӀы-рэм имызакоу, цӀыфым ипсауныгъэкӀи ищыӀэныгъэкӀи арщынагъоу щыт. Газыр зыгъэфедэхэрэм бэрэ агу къагъэкӀыжъы ащ фэдэ зекӀуакӀэм, зыми Изын арымтыгъэу газ системэм ятрубэ зэрэпашӀэ-

жыгъэм пӀае УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 158-рэ статья ия 3-рэ лӀах ипунктэу «б»-м (газыр зэритыгъугъэм фэшӀ) тегъэпсыкӀыгъэу уголовнэ пшъэдэкӀыжъ зрахъыштыр. А статьякӀэ зилоф алуагъэм тазыр рагъэты е илъэситӀум къышчыублагъэу хым нэсэу хьапс тыралъхъан алъэкӀышт.

Арэу щыт нахъ мышӀэми, зыми къымышӀэнхэм шыгу-гъыхъэзэ, абонент зырызхэм чӀыопсым къытырэ газыр атыгъу. Джащ фэдэу хабзэр зыукъогъэ абонент бэмышӀэу къуаджэу Тэхъутэмыкъуае къышхъагъэщыгъ. Гагариным ыцӀэ зыхъырэ урамым щыпсэурэ абонентэу К-м хъашъо шлангымрэ гъучыым хэшӀыкӀыгъэ гъэпытаплӀэхэмрэ ыгъэфедэхъэзэ, иунэ екӀоллӀэрэ трубэр газ системэм пшӀэжыгъэу гъэстыныпхъэ шхъуантӀэр ытыгъуштыгъ. Ащ

уголовнэ лӀоф къыпагъэтэджагъ. Тэхъутэмыкъо район судым ащ илоф ылуагъ, условнэу илъэситӀу хьапс тыралъхъагъ. УФ-м и УК ия 73-рэ статья зэригъэнафэрэм тетэу, зилоф алуагъэм судым ушэтыплӀэ плалӀэу зы илъэс фигъэнэфагъ. Джы а плалӀэм къыкӀоцӀ ренэу кӀозэ Уголовнэ-гъэцӀэкӀэкӀо инспекцием зышӀаригъэтхызы ышӀын фае ыкӀи нахъ пасэу макъэ римыгъэлоу зыщыпсэурэ чӀыплӀэр ыхъожьын фитэп.

Илъэсыр къызижыгъэм къышчыублагъэу ООО-у «Адыгрегионгазым» абонентхэм газыр зэрэрагъэурэм ехьылӀэгъэ материал 33-рэ Адыгэ Республикэм иправэухъумэкӀо органхэм алыгъэлэсыгъ, ахэм яхьылӀэгъэ уголовнэ лӀоф 18 къызӀуахыгъ.

ЫпӀэкӀэ алыгъэлэсыгъэгъэ уголовнэ лӀоф 26-м судыр ахэплӀагъ, ахэм ащышхэу зилоф

алогъэ граждан 16-м условнэу илъэситӀу хьапс атырильхъагъ, ушэтыплӀэ плалӀэр мзихъэу ыкӀи организацием материалнэ чӀэнагъэу рагъэшӀыгъэр апщыныжъын фаеу ыгъэнэфагъ. Судым ялӀоф ылоным ыпӀэкӀэ ежъхэм яшӀоигъоныгъэ тетэу организацием чӀэнагъэу рагъэшӀыгъэр зэрэрагъэжыгъэр къыдилъытэзэ, нэбгырэ 16-мэ сомэ миничым къышчыублагъэу блым нэсэу судым тазыр атырильхъагъ.

2009-2010-рэ илъэсхэм къа-кӀоцӀ газыр къафэзытӀупщырэ организацием рагъэшӀыгъэ материалнэ чӀэнагъэу атыжыгъэр ыкӀи судым зилоф ылуагъэхэм чӀыфэу къатыжъыгъэр сомэ миллионым ехъу.

Александр ЯКОВЛЕВ.
ООО-у «Адыгрегионгазым» игенеральнэ директор иупчӀэжъэгъу.

Япофшагъэхэр зэфахьысыжьигыэх

Бэдзэггум и 27-м коцшым-
кІэ Урысыем ифедеральнэ кы-
лыкыу икыутамэу Адыгэ Респуб-
ликэм шыгэм 2010-рэ илэсыым
изыихэу пыкыггэм икІэуххэр
зышызэфыхысыжыггэ икІи
коцшын ІофымкІэ законодатель-
ствэм зэхьокыныгыгэу фэхуггэ-
хэм защытегушыггэ пресс-
конференцие зыхицггаг. Зэ-
ІуікІэм хэлэжыаггэх зыцІэ кье-
тІоггэ органым ипашэу Алек-
сандр Иванишын, ащ игуадзэу
Шэуджэн Руслан, кыулыкым
икыутамэ иотдел ипашэу Мамый
Юрэ, отделениехэм ялэшхытет-
хэр, кэлэл икІи муниципальнэ
образованиехэм кыбар жуггэм
иамалхэмкІэ ялЫкІохэр.

Пресс-конференциер кызы-
луухыг ыкӀи зришаг Урысы-
ем и ОФМС икыутамэу Адыгэ
Республикэм шыӀэм ипашэу
Александр Иваниным. Мы ильэ-
сым имэзихэу пыкӀыгэм кыте-
гушыӀээ, кызыэрзугьоиӀгэхэм
агу кыгыгъкӀыжыг Урысыем
и ОФМС икыутамэ Адыгеим
2006-рэ ильэсым кызыэрэщызы-
луахыгэр. Ащ пшӀгэрылт шхыа-
Ӏэу иӀэр кощын ИофмкӀэ кэз-
ралыгьом политикэу зрихкӀэр
чӀыпӀэм шыгъэцкӀэжыгыгӀныр
ары. ИофшӀэнэу яӀэм кыдыдльтэ
упӀэкӀун ыкӀи лыпӀлӀгӀн пшӀгэ-
рылтыр, кэзралыгьом фӀэо-фа-
шӀэхэр гъэцкӀэгъэнхэр.

А. Ивашиным кызырйуа-
гъэмклэ, 2010-рэ илгъэсэм иап-
рэ мэхикху пыкыгъэм лъэны
кыуаклэхэр кынгъагъэх. Анахь
мэханэ зилэ йофыгъохэм ащы-
щэ электроннэ шыккэм тегу
цыхэм ялъэу тыхьхэм итгэм
йоф адэшлэгъэныр, илгъэишш
палгъэ зилэ биометрическэ ша-
хъэхэм атыхыгъэ паспорттыклэ
лъэпкху кьежыгъэр зэпыу имы-
лэу ятыгъэныр ыкли йэкылым
кыикыгъэ гражданху йоф
ашланым пае республикэм кэкъ-
кыуагъэхэм охгъэ гъэнфагъэклэ
«патентхэр» ятыгъэнхэр. Мы

илгээсым имэлыльфэгэу мазэ кышгегэжыагэу электроннэ шыкэм тетэу цыфхэм ялэу тхылгхэр Урысыем и ФМС ипортал занкэу кырагэхын-хэ амал джы ялэ хьугэ. Ахэм кэулыкэум илофышлэхэр ренэу альэплэх, административнэ регламентым кызырэдилгытэрэм тетэу цыфхэм яфэлэ-фашлэхэр афагэцаклэх. Непэрэ мафэм ехуэлэу электроннэ шыкэм тетэу Урысыем и ФМС ипортал лэу тхылэ 15 фэдиз кырагэхыг. Ау мылэ дэжым кэлэогхэн фак лэу тхылэу кырагэхыхэрэм янахыбэм хэукэоныгэхэр зэрахашыхэхэрэр. Ац фэлэ лэу 12-у кырагэхыггагэхэм ащышэу 9-мэ хэукэоныгэу ахашыхыгэхэм апкэ кыкылкэ афарагэхэгээжыг.

Мы илэсын имзиху пыктыг-гээм Ізкыб кээралыгтоохэм кырыктыг нэбгырэ 5995-рэ кошныныкІэ кыулыкүм иучет хагыэуцаг. Джащ фэдэу граждн нэбгырэ 3944-рэ учетым хатхыктыжыг. Охытэ гэгэнэфэгкІэ республикэм шыпсэунэх алэаКынэу нэбгырэ 433-мэ Ізынхэр аратыгэх. Ізкыб кээралыгтоохэм кырыктыг нэбгырі 109-у Адыгэ Республикэм шыпсэу зышІоигтоохэм вид нажительство аратыг. Мышдэжым кээІоггэн фамэ 2009-рэ илэсын егыэнэагыээ, а пчыагээр фэдихкІэ зэрэнахыбэр.

2010-рэ ильэсым ишылэ мазэ кышцегъэжыагъэу бэдзэогъу мазэ и 1-м нэс Іэкӡыб хэргэгу хэм кыарыкыгъэхэу Адыгъ Республикэм Іофшӡӡӡӡӡӡӡ кэкӡӡӡӡӡ нэбгырэ 533-рэ миграцион-нэ учетым хагъэуцагъ. Мы ильэ-сым ишылэ мазэ кышчыубла-гъэу Іофшӡӡӡӡӡӡӡ квотэм зэ-хьоклыныгъэу фашыгъэхэм кы-хэкӡэу, джы визэ зымыӡ гастар-бартхэрх физическэ лицэхэм афэлэжӡӡӡӡӡ зэзэгъыныгъэ зэ-ррэдзашыгъэм тэтгу мазэм те-

лбытагъэу сомэ мин атышъ, ащ
фэдэ Изын къязытырэ патентхэр
къаратых.

А. Ивашинин кызыртыа-гъэмкӀ, ялофшӀэн нахъ дэ-гъоу зэхэжӀгъэнымкӀ МВД-м, ФСБ-м, ФСКН-м яподразделе-ниехэр зэгъусэхуэ ялофшӀэн агъэпсы. Оперативнэ-профиллак-тическӀ Иофтыбазу Урысыем и ФМС икыутамзу АР-м шыӀэм илофышӀэхэм зэрэхъагъэм ишӀуа-гъэкӀ миграционнӀ законода-тельствэр гъогугъу миным ехуэр-рз аукъуагъуэ агъэунэфыгъ. ЗэкӀэмкӀи тазырӀу сомӀ милли-они 7-рӀ ныкӀорӀ атыралъхъагъ, ащ шыцӀу миллионишыр кӀа-рагъэпшыныжыгъ.

2010-рэ ильэсыр кызыиха-
гээм кышыгегэжыагыу IэкIыб
кээралыгым кIо зышIоIгохэм
ячкылэгээшт паспорт 3241-рэ
кыафратхыкIыг, блэкIыгэ
ильэсым егээшпагыэм, ар 600-
кIэ нахыб. Миш фэдэ паспор-
тым иггэхызырын зэкIэмкIи
мэфэ 30-м нэс пэльых. Арыш,
а гухэлгыр зIэхэм ащ икыдэ-
хын нах пасэу буж ихэхэмэ
зэрэнахышIур зэхэсыгым
кышалвагь.

Пресс-конференцием зыштыгушы. Эггэхэ Юфгыгдохэм ашышыг ФМС-м икьутамэу АР-м шьгэм эпхыггэ подразделениехэм япчгаггэ 2011-рэ илгэсым зэрэхэбхыштыр. Ахэр Мыекьопэ районым, кьалэу Мыекьуапэ, поселкэу Инэм, кьуаджэу Пэнэжыкьуае ыкйи станицэу Дондуковскэм кьашызэ-гуахыч.

А. Ивашиным идоклад икIу-
хым кошчыгъом епхыгъэ кyi-
ныгъохэу зыгъэгумэкIхэрэмкIэ
цIыфхэр зрафытеонхэ алъэ-
кIышт цыхьэшIэгъу телефоным
Iоф зришIэрэр кыгулагъ. Ащ
номерэу иIэр **52-10-78**.

Зэхэсэгьом икхуухам журна-
листхэм яупчлэхэр кьулыкьум
иподразделениехэм ялэшхьэ-
тетхэм афаггэзэн амал ялагъ.
Шьхьадж зыфггэзэггэ лъэ-
ныхьом елытыггэу пашэхэм
джэуапхэр кьаратыжыггэх.

КИАРЭ Фатим.

Законьр ыукъуагъэу агъэунэфыгъ

Мыекъопэ районым ит
ООО-у «Майкопская легенда»
зыфилорэм илофшылэхэм бэмы-
шлэу прокуратурэм зыкыффа-
гызэагъ. Ащ ялэлэу тхылъ зери-
тхэгъагъэмкIэ, предприятием
ипашэ УФ-м изаконотательствэ
ыукъуи, IофшIапIэм Iукыжы-
рэ цыфхэм кьалэжыкыгъэ ах-
шэр арытыжыгъэп.

Прокуратурэм урлээкIунэу
зэхигшагъэхэм кыызэрагъэлъэ-

гуагъэмкIэ, IофшIэным и Кодекс кыдылгъытэрэ шапхъэхэм генеральнэ директорыр ашIокIи, предприятием Iоф шызышIэцгыгъэхэм къатэфэрэ сомэм 94-м ехъурэр аритыжыыгъэп.

Район прокуратурэм зэшлуи-
хыгэ юфыгьохэм яшлуагэкIэ
предприятием тельгыэ чыфэм
щыцэу сомэ мин 44-р цыфхэм
афызэкIагьэкIожыгь.

Мыкёһпэ районым ипрокуратурэ иунашёкІэ ІофшІэным
изаконодательствэ зыукёһгэ
пащэм административнэ пшгэ-
дэкІыжь рагъэхыгы.

Предприятиехэм, организациехэм аIут цIыфхэу зифытынэгэхэр аукъяугэхэм охьабэ тырамыгашIэу прокуратурэм зыкыфагызэмэ, законом дIштэу яIоф псынкIэу зэхэ-фыгтэ хьушт.

**КІэлэцІыКІухэр
наркотикхэм ащыухъумэх,
хьадэгъур зыщашцэрэр
ошІэмэ, макъэ
къэгъэІу**

**Наркоконтролым
ицыхьэшІэгъу телефон
8772-52-48-44**

**Лытэныгъэ ин зыфэтшІэу
Гъыщ Азэмат Мосэ ыкъор!**

*Асхэлае шынхэу Мыекбуанэ шынсэу, шониллоу
дэхэм ац!экэ тыгу кыдделэу тынфэгүшлэ уигъэшлэ гъогу
илгэс 70-рэ зэрэхгүгэм фэшл!*

УицЫкЛуи, уини, о пишгээкИи псауныгьэмрэ мамыр хъяр-
хэмрэ Тхэм шгуафизункИын! УигъашІэ гъэшІэ кЫхъуу,
уижыынгъхъэ жсыынгъхъэ мафэу, уигъэшІэ псау лІэшІэгъу
Тхэм ригъэкъун.

**Аскъэлае щыщхэу Мыекъяупэ
щыпсэухэрэм язэхэщэкIо кун**

ПшъэдэкIыжыр нахь агъэлъэшы

Урысыем игыогухэм атехъухьэрэ хьугъэ-шлэгъэ тхьамыклагъохэм цыфыбэм ящылэныгъэ зэпеуты, нэбгырэ мин пчъагъэхэм шъобжхэр хахых. Илъэс къэс плөми ухэмыукъонэу административнэ правэ-укъоныгъэхэм я Кодекс зэхьоклыныгъэхэр ыкйи хэгъэхъонхэр фашлых, гьогурыклым ишапхъэхэр зыукъорэ водителхэм пшъэдэклъжъу ахьырэр агъэлъшы. Арэу щыт нахь мышлэми, непэ лөфхэм язылэт обществэри, къэралыгъом ипащэхэри егъэ-разэх пфэлөштэн.

«ГюгурыкОныр шынэгъончэным фэгъэхыгъ» зыфиОрэ закономн зэхъОкыныгъэхэр фэшыгъэнхэм епхыгъэу Урысые Федерацием и Президенту Дмитрия Медведевым бэмьшгъу унэшо гъэнэфагъэ ышыгъ. Ащ кыызэрэдильтэрэмкIэ, рулым кIэрытIысхьэрэ водителым сьд фэдэрэ лъэныкъокIэ укьекIоллагъэм, ипкыынэ-лынэ алкоголь хэты хуштгъэп. Шъугу къэдгъэкъыжын: мы федеральнэ законур 2010-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м УФ-м и Къэралыгъо Думэ ыштагъ, бэдзэогъум и 14-м Федерацием и Совет ащ дыригъэштагъ. ШэпхъакIэхэм кыызэрагъэнафэрэмкIэ, алкоголь, наркотик е нэмкIэ токсическэ вещество зыхэлххэр зыгъэфедэгъэхэр рулым кIэрытIысхъанхэ фитхгъэп. Административнэ правукъонымгъэхэм я Кодекс кыдыхэлъытагъу шытыгъэ шапхгъу, водителыр тIэкIу ешъуагъу (0,3-рэ грамм хурэ спиртым) рулым кIэрытIысхъанымкIэ зытыныгъу шыагъам кIучаIэ фиримыгъжым шъунаIэ тешгъуд.

Джаш фэдэу гюгурыклоным ишапхъэхэр зыукхъэхэрэм тазы-рру атыралхъэхэрэм зэхокы-ныгъэхэр афэшыгъэнхэм спхы-гъэ законым къэралыгъом иш-цэ кIэтхагъ. Автоматическэ шыкIэм тет техническэ пкы-гъоуху урамхэм, гюгухэм атет-хэм гюгурыклоным ишапхъэхэр водителым ыукъуагъэху загъэ-унафыкIэ, аш пшэдэкIыжъу ыхыщтыр нахъ гэлъэшыгъэнэу законикIэм кыдылбытэ.

Джащ фэдэу автомобильхэу
зиномер тэрэзэу укъемыджэ-
шъухэрэм е къралыгъом ша-
гъэуцугъэ шапхъэхэм адимы-
штэхэрэм аклърэхэм тазырэу
атырлхъаштыр сомэ 500 хуышт
(джырз лъэхъан соми 100). Авто-
транспортгэу зиапч пленкэ тегъэп-
клэгъэхэм яводительхэм пшъэ-
дэкължыжэу ахыэрэри агъэлъэ-
шышт, тазырыр сомэ 500-м нэ-
сышт.

Игъогу текIэу, ыпэкIэ кыкIы-
рэ автотранспортым игъогу те-
хьэрэ водителым (сэмэгумкIэ
ыгъазэмэ) водитель удостове-
ниер мзэи 4-м кыщегъэжыгъэу

ТХЪАРКЪОХЪО *Адам.*

ГЪЭТЭРЭЗЫЖЬЫН

Тигьээтэу бэдзэогьум и 27-м кьыдэкЫгьгэм ия 6-рэ нэ-
клубго «Москва шыгэгэ парадым хэлэжьагь» зыфилоу
кыхьаггэм иапэрэ абзц хэукьоньгэ хэхьухьагь, пчьаггэу
«1945-рэ» зыфилорэм «1925-кИ» укьеджэшт.

ЮНЫГЪУ-2010-рэ

ЛИХЪУСЭЖЬ
Хъаджэрэтбий,
«Адыгэ макъэм»
ижурналист.

Псынклэу, чэнагъэ фэмышъоу лэжъыгъэр гутхыжъын!

Республикэм коцым илухыжъын бэдзэогъум и 28-м ехъулэу зыщынагъэсыгъэр

Районхэр	Коц гектар пчыагъэу йуа- хыжыжыгъэр	Гектар пчыа- гъэу йуахы- жыгъэр	Тонн пчыа- гъэу къахы- жыгъэр	Гектар пчыагъэу къа- хыжыгъэр
Джаджэр	25039	25039	111477	44,5
Кошхъаблэр	14752	13915	58445	42,0
Красногвардейскэр	11827	11367	49963	44,0
Мыекъяуапэр	4937	4337	10843	25,0
Тэхъутэмыкъяуэр	2822	1952	3002	15,4
Теуцожьыр	7916	6897	26308	38,1
Шэуджэныр	12547	12087	53666	44,4
къ. Мыекъяуапэ	3804	3779	10195	27,0
Адыгэкъал	280	210	630	30,0
РеспубликэмкIэ	83924	79583	324529	40,8

Хъэ тонн мин 58-рэ

Республикэм мыгъэ джащ фэдиз хъэу шаугъоижыгъ. ПстэумкIи къагъэкIыгъагъэр гектар мин 14,7-м тIэкIу къе-хуштыгъ. Ащ гектар тельгъэу гурытымкIэ центнер 39,4-рэ къырахы, пстэумкIи тонн мин 58-м фэдиз хъазыр къахыжыгъ.

Хъэ гектарым тельгъагъэу анахыбэу къэзыхыжыгъэ районхэр: Шэуджэныр — центнер 44,4-рэ, Джаджэр — центнер 44,1-рэ, Красногвардейскэр — центнер 44-рэ, Теуцожьыр — центнер 38,3-рэ, Кошхъаблэр — центнер 37,2-рэ.

ПстэумкIи хъэр анахыбэу къызшахыжыгъэр Джэджэ районхэр ары — тонн мин 17,5-рэ фэдиз. Шэуджэн районхэр тонн мин 11,6-рэ фэдиз, Кошхъаблэр районхэр тонн мин 11-м фэ-

диз, Красногвардейскэ районхэр тонн мин 9,5-рэ фэдиз ащ-аугъоижыгъ.

Рапсыр зэкIэ йуахыжыгъ

Республикэм мыгъэ лэжыгъэ къэзыгъэр рапс гектар 6879-рэ къышагъэкIыгъ. Ар зэкIэ аугъоижыгъ. Зы гектарым тельгъагъэу центнер 19,2-рэ къырахы, тонн мин 13-м ехъу къахыжыгъ.

Рапс гектарым анахыбэу

къызшырахыгъэр Джэджэ рай-онхэр ары — центнер 23,2-рэ. Районхэр пстэумкIи рапс гектар 2010-рэ щылуахыжыгъ, тонн 4664-рэ шаугъоижыгъ. Кошхъаблэр районхэр илэгъэ рапс гектар минищым фэдиз хъазырми гек-

тар тельгъэу центнер 17-м ехъу къырахыжыгъ, центнер минифым ехъу аугъоижыгъ. Теуцожь рай-онхэр илэгъэ рапс гектар 400-м гектар тельгъэу центнер 21,3-рэ къырахыгъ.

Лэжыгъэр зэрэлуахыжыгъэр дакIоу республикэм бжыхъэм чылапхъэхэр зрагъэкIуштхэ

чыгухэр шагъэхъазырых. Бэдзэогъум и 28-м ехъулэу чыгу гектар мин 49-м ехъум уарзэр упкIэагъэу хатэкъуагъ, чыгу гектар мин 30-м ехъум ышъхъа-шъо тырагъэушъэбыкIыгъ, бжыхъасэхэр зышашIэштхэ чыгу гектар мин 11-м ехъу полупарэу къалэгъ.

Гектарым — центнер 44-рэ

Красногвардейскэ районхэр бжыхъэ коц гектар мин 11,8-м ехъу къышагъэкIыгъэм щы-щэу йуахыжыгъэм гектар тельгъэу центнер 44-рэ къырахыгъ. КъызэрэрадзэщыгъэмкIэ, бжыхъасэхэм ялухыжыгъ нахъ псынкIэу аухынэу ары, ау бэрэ къещхыгъэ ошхыхэм йон-ныгъор нахъ кIыхъэ ашIыгъ. Арэуштэу щытми, амалэу алэ-кIэлэ пстэухэр агъэфедэхъэ, районхэр ичыгулэжъхэм коцым илухыжыгъ хъазырэу гъунэм нагъэсыгъ. Мафэ къэс коц гек-тар 800-м тIыкIахъэу районхэр щылуахыжыгъ, къафэнэжыгъэр мэфэ зытIуагъэ аугъоижыгъ-нэу мэгугъэх.

Коц гектарым нахыбэу къе-гъэтыгъэным фэгъэхыгъэ зэ-нэкъокуныгъэм пэрытныгъэр щыуытыгъ мэкумэщышIэ-фермер хызмэтшIапIэу «Нэ-гъой» зыфиорэм. Ащ щылуа-хыжыгъэ коц гектар 320-м гектар тельгъэу центнер 58-рэ къытыгъ. Джащ фэдэу якоц хъасэхэр шIоу къагъэх СПК-у «Колхозу Лениныр» зыфиор-рэм — зы гектарым центнер 50, СПК-у «Еленовское» зыфи-орэм — зы гектарым центнер 47-рэ ыкIи СПК-у «Штурбино» зыфиорэм — зы гектарым центнер 42-рэ. Бжыхъасэхэм ялухыжыгъ районхэрмкIэ еж-хэм якомбайнэ 68-рэ ыкIи фэ-шъхъаф чыпIэхэм къарыкIы-гъэ комбайни 6-рэ хэлажэх. МэкъумэщышIэ-фермер хызм-этшIапIэу зэхъэхы, коц гектар 800-у ялэр рылуахыжыгъ-нэу IэкIыб хэгъэгум къы-

пашIыгъэ комбайнэ дэгъухэу «Нью-Холланд» зыфиорэм фэдиш нэмыкI чыпIэ къыра-щыгъ. Гектарэу йуахыжыгъэм пэпчэ пае сомэ 1500-рэ аратыгъ ыкIи гъэстыныпхъэр комбайнэ-хэм афырагъахъозэ, коцым илу-хыжыгъ пIэлэу кIэкIыкIэ чIэ-нагъэ фамышIэу зэшIуахыгъ.

— Тирайон ихъызмэтшIа-пIэхэу лэжыгъэр зычIатэ-

гъэпсыхъагъэу СПК-у «Колхо-зэу Лениныр» зыфиорэм джы къызнэсыгъэм зы хъэ ыкIи коц килограмми ышагъэп. Ащ лэжыгъэр зычIатэкъошт псэ-уалэгъэр илэх. Джащ фэдэу КФХ-у «Бракъый» зыфиорэм лэжыгъэ тонн мини 3-м нэс къызщиухъумэн псэуалэгъэр зэтыригъэпсыхъагъэх. Тихъыз-мэтшIапIэхэм ащыпхъэм Дон-

къошт псэуалэгъэр зилэхэр ащ ицэн джыри фэжыгъэхэп, — еIо районхэр мэку-мэщымкIэ игъэIорышIапIэ ипашэу Влади-мир Сергиенкэм. — Ау ахэм къахэкIыгъэх IускIэ агъэфе-дэшт лэжыгъэ килограммыр соми 3-рэ чапыч 30-кIэ, гъомы-лапхъэ зыхашIыкIышт коц ки-лограммыр соми 3-рэ чапыч 70-кIэ зышагъэхэр. Улэгъэ къо-джэ псэупIэм хэхъэрэ фермер-хэм лэжыгъэр зэраугъоижыгъ-гъэм лыпыгъэу ашагъэп. Ахэр зэхъэхы, колхозу «Кавказ» зыфилоштыгъэм илэгъэ псэу-алэгъэр ыкIи хъамэр ащэфыгъэ-хэу коцэу аугъоижыгъэр ахэм ашалыгъ. ХызмэтшIапIэ зэте-

дуковскэ ыкIи Курганинскэ элеваторхэм ялэжыгъэ щыц Iахъ аращэллагъ.

Владимир Сергиенкэм къы-зэриорэмкIэ, чыгу Iахъхэу агъэлажэхэрэм апае цыфхэм аратыгъэм хагъахъозэ зы пайкIэ лэжыгъэ зы тонным нэс, джащ фэдэу тыгъэгъэзэ дэгъэ килограмм 200 алэкIагъахъэ хъугъэ. Район администраци-ем ипашэу Тхьэлэнэ Вячеслав хызмэтшIапIэхэм ренэу пшгъ-рылэ афегъэуцу зычIыгу пай-хэр къызытыгъэхэм алулэжыгъ-рэм хэпшIыкIэу хагъэхъонэу.

Районхэр йонгъошхор ыкIэм щыфэкIуагъ. Ащ анахъ гъэ-хъагъэ щызышIыгъэ комбай-нерхэри водителхэри районхэр щыхагъэуэфыкIыштых.

Сурэтым итыр: районхэр икомбайнер пэрытхэм ащы-щэу илэгъэ пчыагъэ хъугъэу СПК-у «Колхозу Лени-ным» механизаторэу щылэ-жыгъэр Владимир Малина.

Джэджэ районхэр щыц СХА-у «Восход» зыфиорэм икомбайнер пэрытэу Сергей Подберезкиныр.

Шэуджэн районхэр щызэхъэгъэ агрокомплексэу «Шовгеновский» зыфиорэм ихъамэ мыгъэ лэжыгъагъэ къытехъагъ.

Республикэм щылуахыжыгъэ лэжыгъэм щыц IахышIу Дондуковскэ элеваторым мыгъэ ращэллагъ.

Лэужхэр зэзыпхырэмэ кӀуачӀэ кыуаты

*Мамыр сэнэхбат кыхэззы-
хыгэм ихэгэгү кыуухүмэн
фаеу Гаиэр зиштэкIэ, ың-
Iэныгэм кырыкЮштыр
кэзшIэгүае. Псаоу кыгэгэ-
зэжыштымэ Тхэм нэмыкI
ымышIэу гыогу чыжэ ар те-
хэ. ТхалI Аюбэ Хэгэгү зэ-
ошхом иветеран, Цуекыо
Юныс Урысыем итхакIомэ
я Союз хэт, Адыгэ Республи-
кэм инароднэ тхакIоу цыт,
Псылушкыо Юсыф республи-
кэм и Правительствэ эконо-
микэмкIэ икыулыккыушI,
комсомалым и Адыгэ хэку
комитет иапэрэ секретарэу
цытыгэ.*

Колхозхэмрэ совхозхэмрэ яззхэцэн, ныбжыккэмэ яегъэджэн. Хэгъэгү зэошхом имэфэ кынхэр зынэгү клэкыгъэ Тхалл Аюбэ кылотжыын ил. Цуекъо Юныси, Псылушю Юсыфи алъэгъугъэр, зэхыхыгъэр маклэп. Гушчы-лэгъу уазыфэхуклэ кызышчымыгъухъужыгъу якъуаджэмэ якъэбархэр, цыфхэм кытегушчы-лэнхэр нахь кыкыхахы.

Мыхэр ильгэс зэфэшхьафхэм
кьэхьугьэхэшь, ягукьэкIыжь-
хэмкIэ тарихьым инэкIубгьохэр
нэгум кыкIагьэуцэ. Якьоджэ
гупсэу Хьэлэкьуае шызэра-
гьэгьотыгьэр луныгьэр зыми ха-
гьэкIуакIэрэп.

Мэфэ 1418-рэ

Тхьан! Аюбэ гурыт еджанлэр
ПчыхьэлЫкыуае кыыщиухыгь.
1939-рэ илъэсым Адыгэ кIэлэ-
егъэджэ училищым сэнэхьат
чызыригъэгъоти, ублэлIэ клас-
схэм арыхсэр икыуаджэ шырыгъа-
джэхуэ ыублагь. Мэзэ заулэрэ
нахь Ioф ымышлагъэу дзэм кбу-
лыкьушIэ макIo. Белоруссием
чыIэу фашист техакIoхэм апэ-
уцун фаеу зэхьым кьэштагъэл.
Къоджэ кIэлэегъаджэм Iашэр

Ылыгъэу хэгъэгум ипыйхэм язаоу
зыфежьэм, игъусэ дзэкIолхэр
лэпкъ зэфэшъхьафхэм ащы-
щыгъэх.

Узэкботмэ узэрэлъэшыр Тхьал
Алюбэ кыгурыуагъэу фашист-
хэм язаощтыгъ. Гитлер идзэхэр
СССР хэгъэгухоу тилагъэм
къумалыгъэкӀэ кӀолчӀэхо хухӀу
къызэбанэхэм, пыйхэр шӀэху
зэхакъутэштху бэмэ албытэ-
щтыгъ. Чэщ-мэфӀ 1418-рӀ Хэгъ-
гъ зоошхор кӀоштмэ зымы ышӀэ-
щтыгъэп. Ветераным къызрыло-
тэжьырэмкӀэ, СССР-р шъхьафит
ашӀыжьыгъэу тидзэхэр Польшэм,
Болгариэм, Чехословакиэм, нэ-
мыкӀ хэгъэгумэ ямамыр шылакӀэ
фӀзаохуэ зыфэжьэхэм макӀэп
фӀхыштыгъэр.

1945-рэ илгээс, мэлыльфэгъу маз. Хэггэгү зоошхор шлэхүү зэ раухыштм, ядэжым эраггээзэ жыгыштм тидэкклөлхэр егушысэх. Ау фашистхэр тыгбужым фэдэу джири кятхөөх, «кыызэ-цэкьэкых». Ежьхэр хэклогдэштхэм, нэбгырэ заулэ зыдахыжыным пылтых.

— Хэгъэгу зэошхор зыщыты-
ухырэ мафэхэм кIэлэ ныбжьы-
кIабэ лыхъужъу фэхыщтыгъ, —
къеIотэжъы ТхьалI Аюбз. —

Ядэжхэм кюжыныхэм зэрэфэхьа-
зырхэр письмэхэмкэ ялахьылмэ
афэзытхыгъэхэр пыим екюды-
лэхэуи кыхэкыгъ.

Потсдам шыкшошт ээлюкэр
Хэгъэгү зоошхор зэраухыштым
фэгъэхыгъагъ. Ащ хэлъжэшт
хэгъэгү лъэхъэтхэм альпыплэ-
штыгъэ дзэкълл 200-мэ Тхьал
Юсыф ахэтыгъ. Потсдам шы-
зегурылох, ззэгъыныгъм зы-
щыздыкълатхэхэм ыужы тидзэ-
кълл макълп фэхыгъэр.

Зэкоджэгүхэр зэзыпхырэр

1946-рэ ильэсым Тхыал Аюбэ икъяуджэ кыгыгээзжыгыг, клэлэ-егэджэ Юфшлэным пидээжыгыг. Ащ риггэджаггэмэ ащышхэр цыф цэрылы хуыггэх. Цуекыо Юныср Лыхгээс Мухындрэ Урысыем итхакломэ я Союз хэ-тых. Абхъазым и Лыххужьэу Хьодэ Адамы, композитор цэ-рылоу Кыргыз Юрий къяуджэм шапгүггэх.

— Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шӀухъафтын къысфэгъэшъошагъ, тхылъ макӀэп кыдзэгъэкӀыгъэр, — еӀо Цуекъо Юныс. — Къуаджэм ушанӀугъэу

аш фэдэхэр кызыбдэхухэКl
узыгъэджагъэхэр ары апэу гум
кэкIыжыхэрэр. Патриотизмэр,
адыгэмэ ятарыхэ темэхэр кыс-
хэсхыгэхэу сызэртэхэрэм фэшI
Аюбэ фэдэ КIэлэегъаджэхэр лы-
хужь шыпкэхэм ясэгъапшэх.
КIэлэеджакIо пэпчъ гу пытэ
иIэным, ичIыгу шIу ыльэгъуным,
адыгагъэ шыIэныгъэм шызэр-
хыаным ТхьалI Аюбэ пылтыгъ.

— Цуекьо Алий, Хьодэ Са-
фьет, нэмыкIмэ сырагъэджагъ,
— кьеуатэ Псылушьо Юсыф.
— Классы 4 нахь Хьалъэкьюае
кышшысымухыгъэми, еджа-
пIэм сипIугъэу сэлътыгъ. ТхьалI
Аюбэ сикIэлэгъэджагъэп шхъае,
ицIыфыгъэкIэ кысылъыIэсэу
слътыгътшыгъ. УIуIагъэу сэлам
фабэ зэрэпхырэм, уIлофхэм
къазэрэкIэупчIэрэм, гушIыIэ лые
кыуимыIоу уигъэгупшысэн
зэрилъэкIырэм афшIл профессио-
рэу тэ, зэныбджэгъухэм, тлыт-
тшыгъ.

Комсомолым ильэсыбэрэ Иоф
щызышлэгэ Псылушто Юсыф
непэрэ ныбжыкхэрэ ыубыхэрэл,
ау янеушырэ мафэ нахьышлу
хъуным кытегушылэ зыхъуклэ
опытэу илэм ушиггэгъозэным
фэхъазыр, комсомолыр кызыбы,
щыбзэ нэдым «клэзыгэклы»
зышлоигъомэ арилон егыты.

Хэгъэгү ззошхом иветеранэу
Тхьал Аюбэ Берлин нэсыг, Те-
Клоныггэм и Мафэ шыхигъэ-
уэфыкыгъ. Цуекъо Юныс ию-
билей ехьулэу илофшлагъэ зэф-
хысыжы зыхьуклэ апэу зыцлэ
кыриорэмэ Тхьал Аюбэ ащыш.
Ащ фэдэ цыф шлагъомэ
уакырыплгъызэ улажэ зыхьуклэ,
уйлофшлэн нахь дэгъоу зэхэошэ.
Яшлушлагъэклэ кыгъхэтхэм яна-
сып зыдалэгъужьзэ щылэнхэу
тафэлъало.

Сурэтым итхэр: Псылушьо
Юсыф, ТхьалI Аюб, Цуекъо
Юныс.

Зэхэзышагъяахэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгьо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Кьыдзыгъкырэр:
Адыгэ Республикэм
лэпкэ ЮфхэмкIэ,
IэкIыб кьэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
ккэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи кьэбар жьу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхьаІэм
ианэрэ гуадзэр
АУЛЬЭ
РУСЛЪАН

**Редакциер
зыдэщыІэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.**

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шьхьялэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44.

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыцаушыхаты-
гър:**
Урысы Федерациям
хэутын Иоухэмкэ,
телерадиокэатын-
хэмкэ ыккы зэлъы-
тэсыкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темуыр-Кавказ
чпылэ гъэлоры-
шлэл, зэурашыхаты-
тыгъэ номеры
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышгъып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ кэзыт-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кIыжь ахьы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажьэхэ-
рэмрэ яеглгъыкIэ
зэтемыфэн ылъэ-
кIышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
аIэклэдгъажа-
кыххэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4480
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2210

Хэутыным
узышкытхэнэу шыт
уахытэр
Сыхыатыр 18.00
Зышыкытхэгъэхэ
уахытэр
Сыхыатыр 18.00

ЕВРОПЭМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Телевизорым кыгъэльэгъощт, шъуеплъ

Европэм атлетикэ псынхэмкэ изнэхьокъухэр Испанием икьалэу Барселонэ щэкIох. АР-м и ШВСМ зыщызыгъэсэрэ Юрий Абрамовыр Урысыем ихшыпыкIыгъэ командэ хэтэу зэлукIэгъумэ ахэлэжэь.

Марафон кьэчъэнымкІэ (километр 40-рэ метри 195-рэ мэхъу) Юрий Абрамовым тхьаумафэм иухъазырыныгъэ ыгуплэкІушт. ШышхъэІум и 1-м сыхъатыр 12-м телеви-

ПкІэнчэу огуІэ.Іэгуаор
сшъхьапырЫдзын зэрэмыльэкІыштыр
кыбгурылуагъба?

*Нэлүбгѡм итхэр зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТІЫЛЬ Нүрбый.*

зорымкІэ занкІэу зэнэкъо-
къухэр къагъэльэгъощтых.

Адыгэ Республикэм изас-
луженн тренеруу Константин
Чадиным егъасэ Юрий
Абрамовыр. АР-м и СДЮС-
ШОР-у Хъакъымыз Аслъан
зипашэм Ю. Абрамовыр
щеджэштыгъ, джы Кобл
Зайдэ зипэшэ ШВСМ-м е-
пыхъгъэу зегъасэ.

Юрий Абрамовым Европэм изэнэкъокъухэм гъэхьагъэ ащишшынэу фэтэлэ.

ОАО-у «Кубаньэнерго» икытамэу «Адыгейские электрические сети» зыфилорэм илофышлэхэр лэшэу гухэкI ашыхъоу ядиректорэу Натхьо Инвер Юсыф ыкым фэтхъаусыхэх янэ идунай зэрихъожыгъэм фэшI.